

Prológ

Policajný riaditeľ sa pozrie na hotel Sola Strand, kde už zažali vianočné svetielka a do piesočných dún umiestnili ozdobenú vianočnú jedličku. Pláž je prázdna, až na dve deti, čo sa riadne vystrojené do dažďa hrajú celkom pri vode s vedierkami a lopatkami. Ich rodičia postávajú pri nich a sledujú, čo sa deje za policajnou páskou, natihnutou až k moru.

Pri zvodidlách je zaparkovaných niekoľko vozidiel policajných hliadok, ale aj autá civilistov a novinárov. Plušt pohlcuje žlté svetlá označujúce prístavaciu dráhu.

„Už som tu.“ Policajný riaditeľ si dáva záležať na tom, aby si obe nohavice úhľadne poskladal do čižiem, až potom vystúpi z auta. Nad ním hučí helikoptéra, ktorá mieri k pevninskému šelfu a ropným vežiam.

Počká, kým sa vzdiali.

„Kde ste?“

Prší, obloha je ťažká, akoby sa tlačila bližšie k zemi, padala na ňu. Od mora sa ženie vietor a šticuje chumáče piesočnej trávy, čo rastie na pobreží.

„Čo si to povedal? Nič nepočujem, je tu strašný hluk.“

Policajný riaditeľ si prebehne pohľadom po uniforme. Výložky na pleciach, dubové listy na golieri a gombíky mu pokropil dážď a teraz sa vlhko ligocú. „Kašli na to,“ zamrmle, keď si všimne osobu za policajnou páskou. „Vidím ťa.“

V ústrety mu príde žena v bielom overale, na ústach a nose má rúško a na rukách rukavice. O kúsok ďalej prešľapuje pred čiastočne rozkopaným pieskovým násypom veliteľ zásahu s niekoľkými kolegami.

„Kto ho našiel?“ spýta sa policajný riaditeľ.

Kriminalistická technička si stiahne rúško. „Žena, ktorá sa tu prechádzala so psom.“

Policajný riaditeľ potrasie rozčúlene hlavou a opatrne kopne špičkou topánky do guče zhnitých rias.

„Viete, že sa premiestňujú, však?“ nadhodí kriminalistka.

„O čom to hovoríte?“

„O piesočných dunách. Pod vplyvom počasia a vetra sa presúvajú. Preto sme ho našli.“

„Jasné, jasné.“ Policajný riaditeľ sa po krátkom zaváhaní spýta: „Ste si teda istí, že je to on?“

„Ostala z neho v podstate už len koža a kosti, ale ešte stále má na sebe uniformu,“ odvetí. „Našli sme aj jeho preukaz a odznak. Počkáme na definitívne potvrdenie po analýze vzoriek DNA, prípadných odtlačkov prstov a chrupu.“

Policajný riaditeľ znova zabľúdi pohľadom k helikoptére, čo im preletí nad hlavami. Listy vrtule pritlačia trávu k zemi.

„Poznali ste ho?“ Aj kriminalistka sa mimovoľne pozrie nahor.

„Áno, poznal.“ Policajný riaditeľ sa zahľadí na pozostatky, čo trčia z odkrytého hrobu. „Simon Bergeland,“ vzdychne si. „Tak tu si sa celé tie roky skrýval.“

PRVÁ ČASŤ

Týždeň pred Vianocami

Prvá kapitola

V hale medzinárodného letiska Keflavík sa ligocú vianočné ozdoby. Obchody v bezcolnej zóne pretekajú pekne zabaleným fľaškami s alkoholom a čokoládou, aby zlákali tých, ktorí netušia, čo by mali na sviatky doniesť domov. Položím na sedadlo vedľa seba škatuľu s vianočným pečivom, ktoré mi nabalila moja sestra Liz.

„Kde si?“ ozve sa z telefónu môj bývalý šéf.

„Čakám na lietadlo.“

„Takže sa vraciaš?“

Gunnar Ore a ja sme síce pracovali na jednom oddelení, ale nikdy sme sa nejako výnimočne nekomarátili. Teraz sme na tom tak, že keby som niekedy v budúcnosti potreboval policajnú pomoc, tak by som ho mohol kontaktovať – a on by sa pri tom tváril, akoby mi stále šéfoval. Za určitých okolností by sa azda dalo zísť až tak ďaleko, že by sme mohli náš vzťah nazvať kamarátstvom.

„Musím, nedá sa inak.“

„Musíš?“ Gunnar znie skôr podráždene ako zvedavo. „Prečo?“

„Vieš prečo,“ odvetím práve, keď sa ozve z reproduktora hlas oznamujúci číslo môjho letu. „Simon Bergeland.“

„Viem, že našli nejaké pozostatky na pláži Solastranda, a áno, domnievajú sa, že ide o Bergelanda. Ale na to som sa ťa nepýtal, pýtal som sa ťa, prečo sa vraciaš.“

Zavriem oči a počúvam hlas, ktorý sa teraz prihovára cestujúcim po anglicky a uvažujem nad jeho otázkou. Pred piatimi rokmi ma poslali do Stavangeru vypočuť Simona Bergelanda – to som sa práve po takmer ročnom služobnom pobyte v Spojených štátoch vrátil do Nórska. Zvláštnemu útvaru ho nahlásila kolegyňa, obvinila ho z násilia a zneužitia moci verejného činiteľa. Keby ho boli uznali za

vinného, bolo by mu hrozilo vylúčenie z policajného zboru a trest odňatia slobody.

Simon bol navyše Freiiným priateľom. S Frei ma zoznámil jej strýko, Arne Villmyr – hneď v ten deň, čo som dorazil do Stavangeru. Nevedel som však, že Frei a Simon si presne naplánovali, ako sabotovať vyšetrovanie a docieľiť, aby ma stiahli z prípadu. Frei mala do mňa nejako dostať tekutú extázu a presvedčiť ma, aby som ju odviezol autom – náš výlet sa mal skončiť policajnou kontrolou na Tanangerskej ceste. Hliadka preverovala, či vodiči nejazdia pod vplyvom. Ale niečo sa vtedy stalo, šli sme inou trasou, stratil som kontrolu nad vozidlom a Frei pri tom zahynula.

Nasledoval súdny proces, prišiel som doživotne o pozíciu zvláštneho vyšetrovateľa a musel som si odsedieť tri a pol roka vo väzení za neúmyselné zabitie. Povrávalo sa, že Simon po Freiinej smrti – a po tom, čo ich plán takto kolosálne stroskotal – zmizol. Vo väzení som prepadol takej sebanenávisti, až som sa napokon pokúsil v sprchách o samovraždu. Prepúšťali ma s poškodením mozgu, internalizovanou nenávisťou a novozískanou závislosťou od liekov proti bolesti a od silných benzodiazepínov. Simon už nebol pre mňa dôležitý. Veď predsa nie on zabil Frei, ale ja. Zistil som však, že ho môžem využiť inak, spravil som si z neho panáka, na ktorom som si mohol vršiť zlosť, keď sa bolesť a sebanenávisť pre mňa stali neúnosnými.

„Simon Bergeland zo Stavangeru nikdy neodišiel,“ poviem napokon. „Neutiekol po Freiinej smrti. Nieкто ho zabil a zahrabal jeho telo medzi piesočné duny na Solastranda.“

„Vraciaš sa teda do Nórska, lebo chceš vyriešiť vraždu hajzla, ktorý sa pokúsil zničiť ti kariéru?“ pohrdlivo nadhodí Gunnar. „Nie, prepáč,“ dodá, „ospravedlňujem sa, dovoľ, aby som preformuloval tú poslednú časť... hajzla, ktorý ti zničil kariéru.“

„Áno,“ vyhlásim o čosi hlasnejšie, lebo sa snažím vyznieť presvedčivejšie, hoci viem, že Gunnar sa nevzdá, kým mu nevyklopím všetko. Len čo som o tom počul v správach, uvedomil som si, že musím odletieť do Stavangeru. Ale Gunnar má pravdu, nevraciam sa len preto, lebo chcem zistiť, kto ho zabil. Tajne totiž dúfam, že

zistím niečo, čo by mohlo zmeniť minulosť. „Ak sú to skutočne jeho pozostatky, chcem sa dopátrať, či mala jeho smrť niečo spoločné s mojím vyšetrovaním.“

„Tak a je to tu,“ Gunnar sa nahlas zasmieja, akoby som mu práve oznámil, že uvažujem nad dráhou profesionálneho kúzelníka. „Chceš sa teda znovu stať policajtom?“

„Ak bolo do toho namočených viac osôb, nielen Simon a Frei, možno by som sa mohol obrátiť na odvolací súd, požiadať o nový proces...“

„To sa nikdy nestane, Thorkild,“ preruší ma Gunnar. „Radím ti toto: Ostaň na Islande, podľa všetkého ti uplynulých šesť mesiacov prospelo. Vráť sa domov k sestre, čoskoro budú Vianoce, zabudni na Stavanger, zabudni na Simona Bergelanda a predovšetkým zabudni na Frei.“

„Už nie si môj šéf,“ zareagujem vzdorovito na jeho pokus vrátiť ma do reality.

„Nie, nie som. A ty tiež nie si tým, kým si kedysi bol,“ zavrčí Gunnar do telefónu a položí.

Druhá kapitola

Len čo lietadlo pristane v Stavangeri, chopím sa škatule koláčov a kufra a nasadnem do autobusu smerujúceho do centra. Vystúpim pri hlavnej stanici. Predo mnou sa rozprestiera jazero Breiavatnet, od ktorého hladiny sa odrážajú svetlá okolitých budov. Nebol som tu, odkedy sme sa s Liz vybrali na Island, aby sme sa rozlúčili s otcom. Pôvodne som tam plánoval ostať len ja, bol som totiž presvedčený, že Liz sa vráti k svojmu násilníckemu manželovi, ktorý na ňu čakal v Tromsø. No Liz sa usadila na Islande, chodí na dlhé prechádzky s tetou Agni a navštevuje otca vo väznici. Ani jeden ma vlastne nepotrebuje, ale aj tak som tam ostal, a to predovšetkým preto, lebo je to fajn miesto na čakanie, že sa niečo stane. Napríklad to, že muž, ktorý ma pripravil o kariéru, sa päť

rokov po svojom zmiznutí z ničoho nič objaví pod piesočnou dunou na Solastranda.

Kráčam popri jazere ku katedrále. Vonku je pár stupňov nad nulou, na stromoch sú rozvešané ozdoby a svetielka. Vo výkladoch žiaria vianočné stromčeky a aj medzi domami sú ponáňahované trblietavé svetelné reťaze. Stisnem pevnejšie škatuľu s koláčikmi a ťahám kufor po dlažobných kockách k Pederovej ulici, kde na mňa pod mostom čaká môj činžiak.

Hučanie premávky na moste začujem ešte pred tým, ako zazriem masívny betónový kolos, ktorý akoby vysával z priestoru denné svetlo. No nie je na to sám, prístavný sklad opodiaľ zacláňa výhľad na more, takže koniec ulice je vždy ponorený do sivej a chladnej tmy.

Odomknem si bránu a po schodoch zamierim na tretie podlažie. Keď otvorím dvere, hneď zacítim ten zvláštny pach. Deká ešte stále visí pred oknom a nepresvitá cez ňu sviatočná atmosféra ani noc. Zavriem za sebou dvere a odložím kufor i škatuľu na podlahu v chodbe. Lampa nefunguje, a tak zamierim ku kuchynskému kútu, kde si všimnem červené svetielko a začujem tiché škrabotanie.

„Čudné,“ mrmlem a upieram pohľad na červenú kontrolku na rádiu, čo stojí na linke. „Som si istý, že som ho vypoľ, keď som odchádzal.“

Ako sa blížim, zaregistrujem, že disharmonický šum je čoraz hlasnejší. Je zvláštne byť znova tu. Moja garsónka je predsa len *Ground Zero*, miesto, kde som strávil osamote množstvo dní a nocí a hľadal som východisko z tohto sveta, pričom som sa neustále vracal k okamihu detonácie. Ešte stále myslím na Frei a na smrť, ale sú to len nejasné spomienky a úvahy bez emocionálneho spojiva. Moje telo sa na tom nezúčastňuje, už neklesám, nachádzam sa na svojím spôsobom pevnom podloží, kde cítim váhu svojich krokov bez toho, aby ma vyčerpávali a ťahali k zemi.

Nakloním sa k prenosnému rádiu, hlboko v podvedomí už vidím jej sivú postupne sa vytrácajúcu tvár, keď sa vtom odtiene čiernej na stene predo mnou nenápadne zavlňa a ja sa otočím.

„Vedel som, že som ho vypoľ,“ poznamenám, keď zazriem postavu v lyžiarskej maske a kombinéze, ktorá sa ku mne rýchlo blíži z kúpeľne. Kým stihnem zareagovať, kopne mi prudko do brucha, ja narazím do linky a zveziem sa na podlahu. Pokúsim sa pozviechať, ale do spánku ma z plnej sily zasiahne ťažká topánka a všetko okolo mňa sčernie.

Tretia kapitola

Keď sa stala tá nehoda, pri ktorej Frei zahynula, padol som tvárou na volant. Náraz mi rozmliaždil slzné kanáliky na pravej strane a zanechal mi nepekné jazvy na líci. Keď sa preberiem, mám celú tvár meravú, lepkavú a akoby novú – rovnako, ako keď som pred piatimi rokmi precitol v nemocnici.

Dva rázne kopance bez jediného vyrieknutého slova je účinný spôsob, ako dať niečo najavo. Nepochybujem, že ide o varovanie, nechápem však, či sa týka niečoho, čo som spravil, alebo niečoho, čo sa chystám spraviť.

Nehybne ležím na studenej podlahe, natahujem uši, či niečo nezaučujem, až sa napokon pozviecham a zažnem svetlo. Prvé, čo si všimnem je čosi, čo bolo kedysi chlebom, teraz sa však skôr podobá na meteorit rozbitý na kusy pri dopade na kuchynskú linku. Na podlahe sú roztrúsené pozaschýnané mušky a gigantické chumáče prachu. Odvrátim pohľad od bývalých obyvateľov tohto hnusného ekosystému a zamierim k pohovke.

Kľaknem si a vytiahnem tašku, ktorá je ešte stále tam, kde som ju pred šiestimi mesiacmi položil. Vnútri sú škatuľky, fľaštičky, ampulky a blistre liekov mojej exmanželky, farmaceutický raketový pohon vo všetkých farbách dúhy. Mali tam ostať, kým na mňa nepríde ďalšia níz, aby som si mohol dopriať posledný večer, na sklonku ktorého by som si konečne ospanlivo vydýchol. Ale teraz je to predovšetkým zaprášená spomienka na to, v akom som bol stave, keď som odchádzal zo Stavangeru.

„Vitaj naspäť, Thorkild,“ zamrmlm, hodím tašku na stolík, ľahnem si na pohovku a zavriem oči.

Štvrtá kapitola

Mentor: *Si v Stavangeri?*

112: *Áno, ale obávam sa, že nielen ja. Je tu aj Aske. Dostal mierne varovanie, dosť dôrazné na to, aby pochopil, že je v meste stále neželanou osobou.*

Mentor: *A tá druhá záležitosť? Náš priateľ?*

112: *Už po ňom pátram. Ak sa tiež vrátil, tak nie je veľa miest, kam by sa mohol schovať.*

Mentor: *Nájdí ho! Upozorňoval som ťa pred piatimi rokmi, čo sa stane, ak sa náhle na Solastranda objaví telo ešte pred tým, ako získame ten laptop.*

112: *Viem. Preto som tu. Zariadim to.*

Mentor: *Tentoraz žiadne chyby. Rozumieš? Žiadne chyby!*

112: *Rozumiem, šéfe!*